

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
12/7414 - krs

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
13/00216-2/JSK

Dato
2. april 2013

Høringsuttalelse - Rapport om Avhør av særlig sårbare personer i straffesaker

Vi viser til departementets høringsbrev av 16. januar 2013, oversendt til oss fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet ved e-post av 19. februar.

Samtlige av våre kommentarer nedenfor gjelder avsnitt 8.3 i rapporten, om bruk av videokonferanse i forbindelse med gjennomføring av avhør av særlig sårbare personer i straffesaker.

Det følger av personopplysningsforskriften § 1-3 at personopplysningsloven ikke gjelder for ”saker som behandles eller avgjøres i medhold av rettspleielovene”.¹ Ordlyden tolkes som et uttrykk for at personopplysningsloven ikke får anvendelse så lenge behandlingen av saken pågår, eller inntil en avgjørelse foreligger. Loven vil derimot gjelde for all videre behandling av de samme opplysningene, etter at saken er ferdig behandlet eller avgjort i rettspleien.

Uavhengig av dette, vil bruk av videokonferanse i forbindelse med avhør av sårbare personer i straffesaker, og videre oppbevaring og lagring av opptak av avhørene,² kunne oppleves som inngripende for de avhørte – innslaget av sensitive personopplysninger må antas å være betydelig i straffesaker. Vi er derfor opptatt av at hensynet til de involvertes personvern gjenspeiles i reglene om avhør av sårbare personer; ivaretagelse av disse personenes interesser behøver ikke å gå på bekostning av hensynet til sakens oppklaring og rettssikkerheten til de involverte, etter vår oppfatning.

Ettersom lagring og oppbevaring underveis i rettsprosessen ikke er omfattet av personopplysningsloven, bør slike databehandlinger i rettspleien reguleres særskilt. Hvilke konsekvenser lagring av opptak kan få for personvernet, bør også vurderes utredet i den sammenheng.³ Lagring av opplysningene etter at det foreligger rettskraftig avgjørelse, vil som nevnt være underlagt personopplysningslovens krav. Eventuelle spesialregler som regulerer denne lagringen av opplysningene, går i så fall foran personopplysningslovens bestemmelser ved en eventuell motstrid – dette følger blant annet av personopplysningsloven § 5.

¹ Forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger.

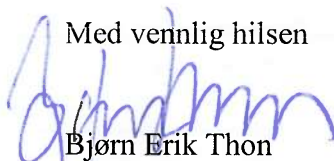
² Jf. rapportens avsnitt 8.3.1.

³ jf. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets veileder til utredningsinstruksen.

I den forbindelse oppstår det en plikt for den ansvarlige til å påse at opplysningene vernes gjennom adekvate informasjonssikkerhetstiltak, og kravene skjerpes når personopplysningene som behandles er sensitive. Det stilles krav til selve informasjonsoverføringen, og til eventuell oppbevaring av avhør av hensyn til senere gjenopptakelse.

Hvem som skal gis tilgang til opptakene, og hvorledes tilgang skal gis, er også viktige spørsmål, både mens rettsprosessen pågår og etter at den er avsluttet. Dette gjelder aktørene som er eller har vært direkte eller indirekte involvert i prosessen, men også andre, for eksempel pressen. Atter andre kan tenkes å være interessert i slike opptak, for eksempel forskere. Skal opptak lagres etter at straffesaken er rettskraftig avgjort – med tanke på en eventuell gjenåpning av saken – må vilkåret for tilgang være uløselig knyttet til dette behandlingsformålet. Det følger av personopplysningslovens grunnkrav at personopplysninger som samles inn for ett bestemt formål, ikke senere kan brukes til ”formål som er uforenlig med det opprinnelige formålet”, med mindre den registrerte samtykker.

Med vennlig hilsen



Bjørn Erik Thon
direktør



Jørgen Skorstad
seniorrådgiver

Kopi: Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet,
v/Statsforvaltningsavdelingen,
Pb 8004 Dep, 0030 Oslo